

Datum

2024-06-17

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-469

Yttrande**Till**Arbetsmarknads-
departementet

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98)

A2023/01703

Sammanfattning

Malmö stad ser det som positivt att utredningen sammanhållet beskriver utsatthet, villkor och behov för en eftersatt grupp. Kommunen instämmer också i att våldet målgruppen utsätts för har en stark koppling till mäns våld mot kvinnor, våld mot barn och våld i nära relationer och i synnerhet sexuellt våld och sexuell exploatering.

Kommunen är positiv till de flesta förslagen men är mer tveksam till förslagen om utvecklingsmedel. Det finns fördelar med sådana men de riskerar också att etablera parallella strukturer. Malmö stad ställer sig också frågande till varför utredningen inte lyfter behovet av kunskapshöjande insatser och utvecklade arbetssätt för att nå personer med funktionsnedsättning på samma sätt som utredningen gör vad gäller hbtqi-personer då båda är särskilt utsatta grupper.

Yttrande

Allmänna synpunkter

Malmö stad ser det som positivt att utredningen ger en sammanhållen beskrivning av utsatthet, villkor och behov för en utsatt grupp. Kommunen instämmer också i att våldet målgruppen utsätts för har en stark koppling till mäns våld mot kvinnor, våld mot barn och våld i nära relationer och i synnerhet sexuellt våld och sexuell exploatering. Malmö stad arbetar redan idag utifrån kommunfullmäktiges plan ”Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026” med fokus på bland annat sex mot ersättning och människohandel. Kommunen är positiv till att utredningen adresserar problematiken ur ett nationellt perspektiv.

Av direktivet till utredningen Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) framgår det att utredningen ska samordnas med den här utredningen. Utredningarna har tydliga beröringspunkter och Malmö stad välkomnar denna samordning.

Malmö stad vill dock lyfta fram behovet av att alla aktörer i sammanhanget har kunskap och kompetens när det gäller kommunikation med och stöd till personer med funktionsnedsättning. Malmö stad vill här understryka att de myndigheter som möter utsatta behöver ha en ökad kunskap om denna målgrupp även om det finns särskilt stöd från andra aktörer. I anslutning till förslagen under ”Insatser på bred front behövs för en ökad kunskap bland vuxna och barn” ställer sig Malmö stad frågande till varför utredningen inte lyfter behovet av kunskapshöjande insatser och utvecklade arbetsätt för att nå personer med funktionsnedsättning på samma sätt som utredningen gör vad gäller hbtqi-personer.

Malmö stad konstaterar att utredningen föreslår en stor mängd uppdrag till flera olika offentliga aktörer. Vissa av uppdragen är också gemensamma för ett antal aktörer. Det är svårt att i dagsläget bedöma vilka konsekvenser detta kan komma att få för landets kommuner då de flesta av förslagen riktar sig till nationella myndigheter. Malmö stad vill ändå lyfta behovet av statlig samordning av insatser som kan komma att påverka kommunerna. Kommunen ser en risk för parallella strukturer vid införande av utvecklingsmedel och en sådan risk föreligger även ur detta mer allmänna perspektiv. Om förslagen i förlängningen innebär utökade uppdrag eller ökade kostnader för kommunerna vill Malmö stad framhålla vikten av att finansieringsprincipen tillämpas.

Sexuellt utnyttjande i pornografiskt syfte bör bli en tydlig del av arbetet mot våld

Malmö stad ställer sig positiv till förslagen. Det är viktigt att sexuellt utnyttjande i pornografiskt syfte blir synliggjort som en form av sexuellt våld. För de utsatta finns också en tät koppling till annan våldsutsatthet.

Kunskaps- och metodutvecklingen behöver stärkas

Malmö stad instämmer i att kunskaps- och metodutvecklingen inom området behöver stärkas. Kommunen ställer sig positiv till att särskilda medel avsätts för detta. Malmö ser även positivt på uppdraget till Statens beredning för medicinsk och social utvärdering att kartlägga vilka metoder som redan finns och kan användas i nuläget.

Insatser på bred front behövs för en ökad kunskap bland vuxna och barn

Malmö stad är positiv till förslagen. Det finns ett stort behov att höja kunskapsnivån i dessa frågor. Kommunen instämmer med utredningens bedömning att ökad kunskap skulle öka möjligheterna att utsatta vuxna och barn identifieras och söker och får tillgång till skydd, stöd och vård. Elevhälsan har en viktig roll i sammanhanget. Malmö stad vill understryka att de kunskapshöjande insatserna för barn och unga behöver balanseras med hälsofrämjande samtal om sexuell hälsa och goda relationer.

Hbtqi-personer är en särskilt utsatt grupp när det gäller våld. Malmö stad anser att det är viktigt att utredningen särskilt lyfter behovet av kunskapshöjande insatser och utvecklade arbetsätt för att nå denna målgrupp. Malmö stad ställer sig frågande till att

utredningen inte lyfter behovet av detsamma för att nå personer med funktionsnedsättningar – även dessa är särskilt utsatta.

Nationellt kunskapsstöd för relevanta yrkesverksamma grupper behöver utvecklas med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap och anpassas efter målgruppernas behov

Malmö stad välkomnar förslagen kring ett nationellt kunskapsstöd. Kommunen vill här lyfta fram polismyndighetens kunskap om uppsökande arbete på nätet och vikten av att denna tas tillvara i arbetet.

Malmö stad är positiv till förslaget att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att uppdatera stödmaterial för undervisning i alla skolformer. Sexuellt våld och sexuell utsatthet ingår till viss del redan idag i undervisningen men ett nationellt stödmaterial skulle främja kvaliteten i undervisningen. Kommunen ser ett behov av att kunskapsmaterialet kompletteras med ett utbildningsmaterial för de lärare som ska bedriva undervisningen.

Malmö stad ser också positivt på att Vägledning för elevhälsa uppdateras i syfte att öka möjligheterna att förebygga och upptäcka våldsutsatthet. Malmö stad instämmer i att skolan och elevhälsans roll är att arbeta förebyggande. Medarbetarna behöver ha tillräcklig kännedom om ämnet för att ställa adekvata frågor och kunna hänvisa vidare om det behövs.

Malmö stad konstaterar att det saknas förslag som bidrar till ökad kunskap hos vårdnadshavare. Vårdnadshavare har en viktig roll i att förebygga och upptäcka utsatthet och kommunen hade gärna sett att nationella kunskapshöjande insatser även riktats mot vårdnadshavare.

Stöd för att ta ner bilder och filmer från internet behöver vara tillgängligt för både barn och vuxna

Malmö stad är positiv till förslagen och ser behov av att ett sådant arbete kommer i gång snabbt.

Kommuner och regioner bör ges stöd att utveckla arbetet med att förebygga sexuellt utnyttjande i pornografiska syften och kunna erbjuda skydd, stöd och vård

Malmö stad ser fördelar med förslaget att inkludera brott med koppling till sexuellt utnyttjande i pornografiska syften i det brotts- och våldsförebyggande arbetet. Kommunen är dock tveksam till övriga förslag och redogör för detta nedan.

Malmö stad ser att dedikerade utvecklingsmedel kan ha fördelar. En sådan är att de skapar möjligheter att fortbilda personal. En annan är att de kan lyfta den aktuella målgruppen på ett tydligt sätt. Kommunen anser dock att det samtidigt är viktigt att inte skapa parallella strukturer. Utifrån den starka koppling som finns till annan våldsutsatthet menar Malmö stad att målet bör vara att integrera arbetet mot denna

form av utsatthet i det övriga arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld mot barn, våld i nära relationer, sexuellt våld och sexuell exploatering. Malmö stad anser därför att förslagen kring utvecklingsmedel bör utredas vidare och klargöras utifrån ett helhetsperspektiv på området.

Ordförande

Andréas Schönström

Sekreterare

Agnes Wemme